

TRGOVSKI LIST

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO, LICIJSKA KNJIZNICA, LJUBLJANA — UKT.

Uredništvo in upravljanje je v Ljubljani, Gradišče št. 17/1. — Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem uradu v Ljubljani 11.953. — Št. telefona 552
 Letna naročnina za ozemlje SHS: letno D 90.—, za pol leta D 45.—, za četr leta D 22'50, mesečno D 7'50, za inozemstvo D 120.—. — Plača in tožl se v Ljubljani

LETO V.

LJUBLJANA, dne 7. decembra 1922.

ŠTEV. 143.

List stane od 1. novembra 1922:

1. za kraljevino SHS:

celoletno	Din. 120.—
polletno	Din. 60.—
četrtletno	Din. 30.—
mesečno	Din. 10.—
posamezna številka	Din. 1.—

2. za inozemstvo:

celoletno	Din. 150.—
-----------	------------

Razmerje države napram gospodarstvu

Izza prevrata sem, trpi naše gospodarstvo pod škodljivimi posledicami intervencije države v gospodarske razmere. Ta intervencija postaja z dneva v dan večja in grozi, da popolnoma uniči celo naše gospodarsko življenje. Vmešanje države se vrši že v vseh panogah gospodarstva, najbolj občutna pa je intervencija glede zunanje trgovine in glede naše devizne politike. In uprav to so polja, ki zahtevajo največjo svobodo, ker večje naše gospodarstvo z zunanjim svetom, ki ne more in neče uvideti potrebe državne kontrole in državnega vmešavanja v gospodarske zadeve. Na svetovnem trgu pride do veljave edini princip svobode v trgovini in industriji.

Pred izdajo nove devizne naredbe nastaja pred našimi očmi nehote sledeče principijelno vprašanje: Kako in v katerem obsegu je urediti razmerje države napram gospodarstvu? Za rešitev tega vprašanja, tako piše Zagreber Tagblatt, so na razpolago dve možnosti: sistematično organizirano državno gospodarstvo in posamezne naredbe. Za naš primer nam je to splošno stavljeno vprašanje omejitve samo v kolikor zadene zunanjo trgovino in našo valutno politiko, kar seveda na stvari sami ničesar ne spremeni. Upravljanje sistematično, po načrtu urejene zunanje trgovine in devizne politike, bo vse-kakor naletelo na odpor in s tem se bo udeležitev tega načrta onemogočila. Vzroki odpora slonijo na nasprotju med običnim državnim gospodarstvom in zasebnim gospodarstvom posameznika, ter na zdravem egoizmu trgovca. Težkoče se še povečajo zbog razlik gospodarskih interesov posameznih pokrajin. Dejstvo, da se hoče svobodno podjetnost omejiti potom prisilnih mer, bo spravilo ponudbo in vprašanje na ilegalna pota, in nastane nevarnost, da se glavni faktor vse gospodarske podjetnosti, to je čut in nagon pridobitnosti izgubi na stranpoti, kjer se bo udeleževal samo še v tihotapstvu in v nelegalni trgovini. Ako se ta sistematična, na samih naredbah sloneča devizna in valutna politika rigorozno izvede, kar je samo v državah z zelo razvito upravno tehniko mogoče, bomo postavljeni še pred večjo nevarnost, da se naše gospodarstvo življenje popolnoma ubije, kar bi pomenilo za našo mlado državo odložitev industrijalizacije za nedoločten in nepredvidljiv čas.

Kakor pišejo, tako nadaljuje zagrebški Tagblatt, se bavi pomočnik finančnega ministra g. Dušan Plavčič s planom, da priklopi finančnemu mi-

nistrstvu bančni urad, s pomočjo katerega bi naj uvedel v naši državi programatično, na gotovem načrtu sloneče gospodarstvo glede zunanje trgovine in valutne politike. Postaviti se imajo tudi mešane komisije. Da se ne spuščamo v naštevaje še nadaljnih mogočih novih ustanovitev in prireditev, naj že vnaprej povemo v kratkih besedah končni rezultat take politike: Gibčnost posameznega podjetnika se bo nadomestila z birokratizacijo gospodarskega življenja. Negibčnost, dolgočasno čakanje na odločitve, kompliciranost, neprilagoditev in zmanjšanje čuta odgovornosti, to bodo posledice komisij in uradov. Sedaj pa pridemo še k najbolj odločilnim ugovorom proti sistematičnemu vmešavanju države v gospodarske razmere: Narodno gospodarstvo je neposredno odvisno od političnih vplivov, strankarski boji in njihovih posledice povzročajo stalne nemire v narodnem gospodarstvu. Ako prevzame tedaj država ureditev zunanje trgovine in valutne politike v lastne roke, se bodo brez dvoma prenesli politični in strankarski boji na gospodarsko polje in prav kmalu bi se pokazale posledice s razpadom narodnega gospodarstva v njegovi celoti.

Poglejmo si drugo možnost ureditve našega finančnega gospodarstva s posameznimi merami v svrhu pospeševanja narodnega gospodarstva. Kot edini najzanesljivejši rezultat celega gospodarskega življenja ostne razmerje vprašanja napram ponudbi, ki pa more priti v poštev samo pri dopustitvi popolne svobode za trgovino in industrijo. Popačenja, egoistična stremjenja se v konkurenčnem boju oslabijo in se jih tako uvede v smer interesov celotnega gospodarstva. Povsod bosta prosta konkurenca in porast tehnične spretnosti pripomogla tudi k padanju cen. Svobodni trg ima tudi to prednost, da se tam vprašanje in ponudba prosto gibata in sama regulirata. Samo po sebi se razume, da zamore priti večkrat trgovina na zunanjem tržišču v tesen položaj, ravnotako tudi oni del industrije, ki je odvisen od inozemstva in ravno tukaj najde država široko polje za svoje delovanje, prevzeti bi morala nalogo, da odstrani vse ovire lastne industrije in trgovine, da omogoči zopet naši podjetnosti konkurenčno zmožnost na inozemskem tržišču. Država lahko izpolni to gospodarsko nalogo, bodisi potom splošne zakonodaje, bodisi potom posrednih mer. Državne ustanove smejo pa biti samo sredstva in ne smejo postati samo cilj. Državno pomoč se more zelo pazno, varčno upotrebjavati, da se s tem ne škodi samozavesti in privatni inicijativi. Gospodarska podjetnost države v tej smeri, ako je za to potreba, je najboljša garancija za procvit našega narodnega gospodarstva, za povzdigo naše valute in za gospodarsko oceno države v srednji Evropi.

Amerikanec o Jugoslaviji.

V newyorškem listu Herald je objavil profesor Pupin iz vseučilišča Columbia, naslednji članek:

Jugoslovanska država, kakor se imenuje v tej deželi kraljestvo Srbov, Hrvatov in Slovencev, ali kraljestvo SHS na sličen način kakor govore Amerikanci o USA, bi morala biti boljše znana kot je v resnici. Dejanski bo tudi postala boljše znana.

Naravne lepote Srbije, Dalmacije in Slovenije bodo kmalu privlekle nase tudi ameriške turiste. — Vsak Amerikanec, ki je videl Dubrovnik, Split in druga mesta ob dalmatinski obali, se vrne očaran od prizorov, katerih ne bo nikdar pozabil v svojem življenju in katerih ni videl nikjer drugod v Evropi.

Slovenija, kjer je prebil kralj Aleksander svoje medene tedne, je bližje deželi sanj kot katerokoli drugo mesto na materi zemlji.

Ni pretirano reči, da je potencialno ali možno bogastvo naravnih virov jugoslovanske države na kvadratno miljo najbrž večje kot v katerikoli drugi evropski deželi. Zemlja je bogata in podnebje je čudovito mehko. Province Banat, Bačka, Baranja in Bosna so poleg Rusije najbogatejše žitnice Evrope. Nobena druga dežela v Evropi ne eksportira danes toliko pšenice, koruze, ječmena in ovsu.

Sadne vrtove nahajamo vsepovsod. Slive Srbije in Bosne so dobroznane, ter je opaziti veliko povpraševanje po njih tako v Evropi, kakor tudi v drugih delih sveta. Grozdje iz Srbije, Dalmacije in Srema je našlo svojo pot celo v Francijo. Jabolka iz Tetova v stari Srbiji so vedno rezervirani za mizo sultanov otomanskega cesarstva. Turški tobak Macedonije in drugih provinc jugoslovanske države je najboljši v celi Evropi in isto se lahko reče glede obširnih makovih polja v Macedoniji, ki nudijo semena za pridobivanje opija in drugih omamljivih sredstev, katere rabijo pri izdelovanju zdravil.

Pašniki in gorski obronki dežele vzdržujejo najboljše ovce, prašiče, govejo živino in konje. Prašiči iz Srbije, prav kakor oni iz Virginije, so radi dobre kakovosti obče znani daleč po svetu; ravnotako slove tudi konji iz Banata in Bačke, dočim se ovce in goveja živina po hribih bolj številne na kvadratno miljo kakor v katerikoli drugi deželi sveta. Tudi perutnine vsake vrste je v izobilju.

Slišal sem iz ust raznih Amerikanecov, ki so bili zaposleni s pomožnim delom Rdečega križa tekom vojne in ki so pripovedovali, da izgledajo široke ceste jugoslovanskih vasi iz razdalje kot da so pokrite s snegom in to sredi poletja. Od blizu pa so spoznali, da je to iluzija, ki so jo povzročile jate belih gosi.

Stavbni les jugoslovanske države predstavlja vrednost več tisoč milijonov dolarjev. Vrednost tega lesa pa raste neprestano in hitro in to radi vedno naraščajočega pomanjkanja lesa v ostali Evropi. Še nedotaknjeni pragozdovi pokrivajo milijone akrov na gorskih obronkih kraljestva; Sreča je, da kontrolira vlada vse izkoriščanje pogozdovane površine in da moderno gozdarstvo hitro napreduje. Značilno omrežje rek nudi lahko zvezo enega dela države z drugim in vsled tega se lahko stavbni les prevažna na katerokoli mesto, kjer se ga potrebuje.

To so, na kratko rečeno naravni proizvodi rodovitne zemlje ter mehkega podnebja jugoslovanske države, ter njenih prebivalcev. Nad devetdeset odstotkov prebivalstva obdeluje zemljo, ter jo ljubi z vso silo, kajti zemlja vzdržuje to prebivalstvo v udobnosti in srečnem zadovoljstvu. Jugoslovanska država je v resnici kraljestvo poljedelcev. Več kot sto let se je boril kmet v Srbiji za demokracijo, ter gospodarsko prostost, ter se zbog tega mogoče najbolj približuje resničnemu demokratu na celem evropskem kontinentu. Boljševizem ne bo nikdar našel simpatičnega odmeva v jugoslovanskem narodu.

Ostalo kmečko prebivalstvo v kraljevini je veselo in srečno, da se je iznebilo krutega in brezobzirnega avstrijskega režima grofov in posebnih privilegijev, kajti sedaj lahko sledi demokratičnim korakom srbskega kmeta, ki se bo z druge strani hitro naučil od svojega novega gospodarsko in kulturno višje stoječega prečanskega tovariša bolj modernih metod poljedelstva. Več kot petsto kooperativnih poljedelskih zadrug je na delu v novi kraljevini in te zadruge uvajajo moderne metode poljedelstva. Ti naporji bodo kmalu v veliki meri povečali obseg poljedelskih proizvodov in resničnega bogastva naroda.

Splošni pregled trg. položaja v Nemčiji.

(Iz poročila poobl. trg. agencije SHS.)

Zrcalo nemške trgovine je nje valutarno stanje in prej nego se začne razmotrivati trgovinske razmere, se mora dobiti kratek vpogled v novčano krizo.

Tudi najpriprostejši lajik v Nemčiji je danes prepričan, da se bliža Nemčija pri tako rapidnem padcu marke brez dvoma gotovi propasti, in tudi je vsakdo prepričan, da mora marka tudi nadalje padati, ker zahtevajo ogromni stroški okupacije velikanske žrtve in so tudi v izdatni meri vzrok, da Nemčija ne more zadostiti svojim reparacijskim obveznostim. Po prepričanju Nemcev je pripisati devalvacijo marke v glavnem zahtevi Francije, ki gre za tem, da Nemčiji popolnoma onemogoči plačilo reparacij in da na podlagi tega ustvari tako stanje ki bi ji vsled insolventnosti opravičilo, da uresniči svojo željo, da ovekoveči okupacije, ter da razširi svojo mejo do Rena. Že iz tega se da posneti, za kako važno se smatra v Nemčiji potrebo po stabilizaciji marke. Nemška vlada je razglasila, da ji je to vprašanje in delo na tem polju, najglavnejše. In v resnici vsa delavnost nemške vlade se kreta brez dvoma izključno samo okoli vprašanja glede ozdravljenja marke. Kako resno se obravnava to vprašanje, je razvidno najlepše iz okolnosti, da se ima celo nemška vlada sama v smislu omogočenja dela na polju stabilizacije marke rekonstruirati.

Nemška vlada je sprejela predloge inozemskih strokovnjakov, ki so svetovali osnovanje mednarodnega sindikata, ki bi imel nabaviti za nemško vlado v svrhu podpore in poboljšanja stanja marke, bančni

kredit do najmanje 500 milijonov zlatih mark. Ta predlog naj se napravi reparacijski komisiji in nemška vlada naj bi se pri tem obvezala, da bo vzdržala proračunsko ravnateljstvo, da potom gospodarskih mer, posebno potom povečanja proizvodnje doseže poboľjšanje trgovinske in plačilne bilance, da zmanjša viseči dolg in da kontrolira notranja posojila. O tem predlogu se bo odločila, ko bo reparacijska komisija o njem referirala svojim vladam. Toda iz negativnega ponašanja reparacijske komisije se da sklepati, da ne bo imel na nasprotni strani ta predlog onga uspeha, ki ga pričakuje Nemčija in to je, odložitev izvršitve reparacijskih obveznosti za nekoliko let.

V glavnem ne more doseči Nemčija niti s tem poskusom nobenega uspeha. Ker dokler se ji z ene strani ne more posrečiti niti en projekt za stabilizacijo marke, ako se ne uredi državno gospodarstvo in ustavi porast našega dolga, se ne more z druge strani niti pri eni, niti pri drugi reformi doseči tako dolgo kakšnega napredka, dokler se ne podvzamejo take mere, potom katerih bi se dosegla vsaj približno stanovita stabilizacija v nemškem meničnem tečaju. Eno je tedaj odvisno od drugega. — Mere, ki jih je dosedaj podvzela Nemčija, se tedaj nikakor ne morejo smatrati sposobnim, da uredijo ta položaj, to je, da postavijo Nemčijo v mogočnost, da z jedne strani doseže proračunsko ravnateljstvo, a da zamore z druge strani zadostiti svojim dolgovom. Samo oni dolžnik sme resno misliti na poravnane svojih dolgov, ki je v stanju, da si z lastnim delom pridobi za to potrebna sredstva, tedaj oni koji sam producira. Kontrahiranje novih dolgov v svrhu poravnania starih, toda brez povečanja dohodkov, poveča samo obveznosti dolžnika in povzroča končno njegovo popolno insolventnost.

Kakor je to pri posameznikih, tako je tudi pri državi. Na mesto, da bi Nemčija stremela za tem, da znatno poveča svojo produkcijo in da si tako s svojo lastno močjo in z lastnimi sredstvi pomaga, da postopno poveča količino dobrin, s katerimi bi mogla zadostiti svojim obvezam, je Nemčija uprav nasprotno svojo produkcijsko moč zmanjšala s tem, da je skrajšala delavni čas od 10 na 8 ur, ter s tem, da hoče z naredbami sanirati devalvacijo valute. Toda s samimi naredbami ni mogoče, da se zaustavi nadaljnje padanje marke, ako te naredbe ne temeljijo na povečani produkciji. Da se razvidi

opravdanost postopne devalvacije marke, je treba samo pogledati na sliko, ki nam nudi pogled uvoza in izvoza.

Označajoč iznose v milijonih zlatih mark, je znašal uvoz in izvoz Nemčije v zadnjem četrtletju sledeče svote:

mesec juli: uvoz 684.8, izvoz 320.8, avgust: uvoz 554.1, izvoz 242.0, september: uvoz 421.8, izvoz 280.4. Zahteva po povečanju izvoza, zahteva istotako tudi povečanje produkcije.

Iz razloženega se tudi razvidi, kako brez vsake osnove je goričmenjeno mnenje Nemcev, kako želi Francija, da postane Nemčija insolventna.

Nemčijo bo komaj tedaj mogoče smatrati v stanju, da resno misli na izpolnitev svojih obveznosti, ko bo ukinila sedaj obstoječe omejitve delavnega časa, ter bo šurni delavnik podaljšala zopet na 10urni. Posojilo, koje hoče Nemčija kontrahirati, ji bo moglo samo pod pogoji doprinesiti dobrih sadov, med tem ko ji brez tega sicer onemogoči še kratko životarjenje, toda po konsumiranju posojene svote bi nastalo še slabše stanje nego obstoji danes.

Soglasno temu finančnemu položaju je tudi trgovina skoro popolnoma omejena na izključno samo kratkoročne posle. Zbog neprestane in postopne devalvacije marke, postoji neprestano in trajno dviganje cen za delavno moč in za proizvodne stroške, a s tem tudi za blago in sploh za vsako vrednost izraženo v denarju. Vsled teh razlogov in radi opasnosti prevelikega disparitetnega rizika se ne upajo niti industrijalci, niti trgovci, da bi se spustili v večje ali dolgotrajne sklepe. Osebito zbog nepretrgane spremembe cen ni tudi naši agenciji mogoče, da bi zadovoljila zahtevam mnogih naših domačih trgovcev ki zahtevajo, da se jim sporoči, po kateri ceni bi mogli plasirati svoje domače blago v Nemčiji. Agencija mora navesti samo cene za blago, ki se nahaja momentano v Nemčiji za čas, ko se sestavlja predmetno poročilo. No katera cena se bo ponujala za isto blago v času, ko dospe predmetno poročilo, trgovcu v roke, tega ni mogoče povedati, ker se spreminjajo cene za blago, ne samo dnevno, ampak takorekoč vsako uro in to z velikimi skoki.

Edina priporočljiva pot za resen namen plasiranja blaga na kakem tržišču je sondiranje, da li obstoji na odnosnem tržišču potreba po gotovem blagu. Za ta primer mora prodajalec po svoji kalkulaciji na-

vesti prodajno ceno ter je navesti agenciji, drugače je plasiranje našega blaga v Nemčijo zelo težko.

M. Savić:

Naša industrija in obrti.

(Nadaljevanje.)

Pri nas se izdeluje okrog 1.5 mil. kvadratnih metrov furnirja in sicer za domačo porabo 0.5 milijona, ostane pa za izvoz. Glavno produkcijo ima družba Slavonija v Slov. Brodu. Za destilacijo lesa obstojata dve podjetji in sicer eno v Belišču v Slavoniji, drugo pa v Tesliću v Bosni.

Gutmanova tovarna v Belišču producira okrog 500 vagonov retortnega lesnega oglja, 120 vagonov kalcijevega acetata, iz katerega izdeluje po potrebi aceton ali oetno esenco, 20 vagonov metilnega alkohola kot njegovega derivata, formaldehida in paraformaldehida, kakor tudi 6 vagonov natrijevega acetata in 5000 kg svinčenega acetata.

Tovarna v Tesliću producira 1920 vagonov lesnega oglja, 600 vagonov kalcijevega acetata, 100 vagonov metilnega alkohola, 70 do 100 vagonov lesnega alkohola za denaturiranje, 1 vagon olja za denaturiranje, 2 do 4 vagone prvotoka lesnega alkohola. Lesno oglje prodajajo v Varešu in Jajcu za uporabo, ostanek pa se izvažajo. Ta tovarna bi se morala tako urediti, da bi izdelovala iz kalcijevega acetata octovo kislino, a ne, da ga pošilja v Avstrijo ter da tam izvlečejo iz njega octovo kislino. To velja tudi za metilni alkohol, katerega bi morala predelovati v njegove derivate. Želeži bi bilo, da bi se kakšna taka tovarna zgradila v velikih bukovih gozdih v Srbiji in sicer v Vranjskih gozdovih ali pa v gozdih samostana Manasije.

Kot postranski produkt gozdov se dobiva ruj, lubje, sešarke, in žir. Ruj se izvažajo iz Črne gore, sešarka in želodi iz Slavonije, lubje pa iz Bosne (Priedor) in iz Slovenije.

Poleg nešteti polfabrikatov se izdelujejo tudi znatne količine lesnega pohištva, vozov sit in drugega, ki služijo deloma za kritje potrebe, deloma za izvoz. V tem oziru zaslužijo posebno pažnjo vpogajenega pohištva, kot važna stroka naše eksportne industrije. Naše tovarne za pohištvo se nahajajo v Zagrebu, Slavonskem Brodu, Varaždinu, Mitrovici, Indijji, Osijeku, Sarajevem, Mostaru itd. Naš največji interes je, da se po možnosti izdela in izvozi name-

sto polfabrikatov izdelano pohištvo. Imamo nekoliko važnih industrij, ki predelujejo les in sicer: 1. Industrija celuloze, za katero obstojata dve tovarni in sicer v Drvaru v Bosni in v Medvodah v Sloveniji; 2. Industrija lesnine in bele lepenke, za katero imamo 5 tovarnen v Sloveniji in 3. Papirne tovarne v Zagrebu, Ljubljani in v Radečah. Ta industrija zasluži največjo pažnjo in bi gospodarsko mnogo pomenila, ako bi se ji posrečilo kriti tuzemsko potrebo ter, da bi izvažali les predelan v papir in karton. Zato jo je treba podpirati.

Pred 50 leti je bila Slavonija pokrita s hrastovimi gozdovi. Potem so prišli najprej Francozi in sicer Mopoa, Artus iz Pariza in začeli izdelovati deske za izdelavo pohištva. Za njimi so prišli Angleži, da izdelujejo »vagenšus«, ki so ga tudi sami izvažali. Prva žaga je bila »Slavija«, Holzhandelsaktiengesellschaft-a in po 10 letih v Zagrebu so dobavljali za Anglijo in Francijo. Po teh je prišel g. Draž iz Dunaja, ki je izdeloval mnogo stavbnega lesa za tovarne za vagone. Prvo žago je imel v Vinkovcih, potem pa v Capragu in Virovitici. Za temi so prišli še mnogi drugi. Poleg tega so se ogromne šume posekale za doge in pragove.

Državni gozdovi so bili posekani pred 40 do 60 leti ter so sedaj novo sajeni gozdovi 40 do 60 let stari ter bodo šele po 40 do 60 letih za uporabo. Hrastov gozd je najboljši za obdelovanje v starosti 120 do 140 let. Stari gozdovi, ki so bili posekani, so bili 400 do 450 let stari. Poleg države imajo največ gozdov premožne občine. Gozdovje brodske imovne občine, katere gozdna centrala se nahaja v Vinkovcih, ima vrednost 45 milijonov v zlatu. Ves čisti dohodek je vlagala za nakup madžarskih državnih papirjev. Samo svojega posojila je kupila za 13 milijonov kron. Tudi petrovaradinska občina ima ravnotako znatne gozdove. Te dve občini imata še malo starih hrastovih gozdov. Starih gozdov preko 200 let je sedaj malo in sicer ima grof Norman okrog 200 dreves preko 200 let, občina Voćin okrog 5000 dreves preko 200 let, Obćinska urbarna Gradi-na okrog 300 do 400 starih dreves, grof Pejačević okrog 1000 starih dreves, dalje imajo zemljiške zajednice Draganić in Turopolje starih hrastov, ki so jih držali zaradi želoda.

Samostani Orahovica, Duzluk, imajo tudi stare gozdove, dalje razpolagajo posestva patriarha Dalj in Piget tudi še s stari gozdovi. Poleg teh imajo gozde tudi veleposestva in sicer je v Virovitici 50% gozda pre-

Podlistek.

Od začetnika do popolnega trgovca.

(57. nadaljevanje.)

Komaj je minulo kratkih štirinajst dni po sklepu kupčije, že je bilo zaupanje gospoda Feldbacha postavljeno glede izboljšanja sladkornih cen na trdo preizkušnjo; nastopil je namreč eden izmed onih nepredvidenih slučajev, katerih se je bal prokurist. Dne 16. decembra je dospelo na borzo poročilo, da so znižale Združene države carino za sladkor s Kube za 20 odstotkov, torej približno 1.50 mark za 50 kg, in moralo se je torej računati s pomnoženim dovozom trstnega sladkorja z Jave v Anglijo. Pozno popoldne je prišla tudi iz Londona brzovjavka, ki je potrdila poročilo in javila nadalje, da bodo baje vse naklade z Jave, ki plavajo po naročilu proti Barbados, postavljene na angleški trg.

Padec cen je bil torej neizogiben, toda gospod Feldbach ni izgubil poguma. Počakati se mora najprej, ali in koliko sladkorja z Jave se more dirigirati v Anglijo; lahko je pač mogoče, da se začasno znižajo cene, toda do novembra-decembra prihodnjega leta je še dolgo in lahko se marsikaj dogodi med tem časom. Prepričan je bil, da se bodo njegovi naklepi posrečili.

Predstojnik tvrdke je gledal s polnim zaupanjem v bodočnost, toda prokurist se kar ni mogel otresti gotove tesnobe, kadar je pomislil na znatno količino, za katero je bila kupčija sklenjena.

TRINAJSTO POGlavJE.

Zalostni izgledi na sladkornem trgu, ki se pa pozneje izboljšajo. — Trgovina s Kana-do in Združenimi državami. — Nepričakovano obvestilo o ustavitvi plačila v Bostonu. — Cene sladkorju se višajo. — Dolgotrajna želja gospoda Feldbacha se uresničuje. — Razgovor o bodočem delovanju v kolonijah. — Veselo presenečenje za naše prijatelje. — Pouk o kolonijah.

Novo leto ni prineslo glede izboljšanja sladkornih cen nobenega upanja. Velike množine pesnega sladkorja, ki so bile od zadnje žetve na razpolago so pritiskale na trg. Čutil se je tudi vpliv dovoza sladkorja z Jave. Od naklad, odposlanih po naročilu v Barbados, je bilo polagoma vrženih 20.000 ton na angleški trg.

Izbruh rusko-japonske vojske je še poslabšal že itak slabi tržni položaj. 12. februarja je notiral pesni sladkor, prvi produkt, 88 procentni, 7 šilingov, 7½ pence ali 7.78 mark prosto krov Hamburg, in izgledi za prihodnost niso bili veseli. Izguba tvrdke pri 500 vrčah je znašala točasno okroglo 15.000 mark, toda kljub temu to ni potrdilo gospoda Feldbacha, kajti že sam je naprej domneval, da se ne more v prvih

mesecih pričakovati dviganja cen. Dovozi z Jave in izbruh sovražnosti v vzhodni Aziji so res prišli nekoliko nepričakovano, toda s položajem se je treba pač sprijazniti.

Po mojem mnenju smo najhujše že prestali, pripomni gospod Feldbach svojemu prokuristu, ko sta se razgovarjala o zadevi. »Sladkor ne more na noben način postati več cenejši; današnje stanje je sigurno minimum, ki ga morejo cene doseči.«

»Morebiti imate prav,« odvrne gospod Krej, »toda, če se bodo cene pa tudi tako kmalu dvignile, je drugo vprašanje. Škoda bi bilo, če bi se nam ta slučaj ponesrečil. Povsod smo imeli dozda srečo, česar smo se lotili, naše zveze se neprenehoma množijo, in bili bi lahko zadovoljni z uspehi našega dela.«

»Če bi ne bilo sladkorja! ste hoteli reči,« ga prekinje gospod Feldbach. »No, edino zaradi te sladkorne kupčije se ne bom povesil glave! Ako moramo ravno trpeti izgubo, pa jo trpimo! Saj jo bomo pozneje že drugje nadomestili. Napravil nisem nobene divje, nepremišljene špekulacije, ampak sem natančno pretehtal razloge za in se pri tem opiral na bodoče dogodke, o katerih je veliko bolj verjetno, da bodo nastopili, kakor pa, da ne bodo.«

Tudi meni ne bo sladkorna kupčija vzela poguma, gospod Feldbach, le neprijetno mi je, da moram dan za dnem misliti nanjo in imeti vedno pred očmi izgubo, ki bi se je tako rad izognil.«

la se ji bomo tudi izognili, gospod Krej! Naj le pride poletje, in videli bomo sladkorni trg zelo izpremenjen.

Gospod Feldbach je imel prav. Že ob nastopu pomladi so na veselje vseh začele rasti cene sladkorju. V Ameriki so se dvignile za 1 šiling pri meterskem stotu, ker je med tem izvršena žetev na Kubi znašala komaj en milijon ton, torej veliko manj, kot so jo cenili Amerikanci. Sladkor z Jave je dobil vsled tega narastka cen zopet vstop v Ameriko in torej ni bilo pričakovati, da bi se isti uvažal še nadalje v Anglijo.

V prvem tednu meseca aprila je notiral v Hamburgu pesni sladkor prvi produkt, 88 procentni, že 9 šilingov 1½ pence za dobavo v oktobru-novembru.

Izguba, ki je začetkoma dosegala vsoto 15.000 mark, je bila torej že pokrita.

Gospod Krej bi bil zdaj najraje prodal dotičnih 5000 vrč, da bi enkrat iznebil te skrbi, toda gospod Feldbach ni hotel o tem ničesar slišati, kajti, najhujše čase so prestali, kot je rekel, in zdaj imajo le čakati, kaj jim prinese navidezno boljša bodočnost.

Prokurist se je moral zadovoljiti s tem. Saj pa tudi niso imeli časa, da bi se v svojih mislih dosti bavili s to zadevo, kajti nove zveze, ki so jih med tem časom sklenili v Avstraliji, kakor tudi v Severni Ameriki, so jim dale mnogo posla.

Tudi z Zedinjenimi državami je

ko 100 let starega. Velike komplekse gozdov ima g. Gutman in sicer okrog 100.000 oralov in g. Norman 1440 oralov. Kakor smo videli, je hrastovega gozda za vagone in za pohištvo zelo malo, pač pa ga je dovolj za pragove, železniške potrebe, doge, pilote in kole. Imamo pa sijajne eksemplarije bukovega, jesenovega, gabrovega in lipovega lesa, ki se sedaj tudi predelujejo. Za 30 let bo tudi gozdov za pohištvo v izobilju. Najboljši hrastovi gozdi so iz močvirjev in čim bolj močvirnat je krat, temboljši je les. V Slavoniji je zemlja večinoma ravna in so celo mesta, ki so nižja kot gladina Save ter vsled tega močvirnata.

V sedemdesetih letih so na to ogromno narodovo premoženje navahali tuji, da ga eksploatirajo. Oni so uvažali tudi tuje delavce ter jih naseljevali kot pomočnike pri tem delu, ki so se celo etablirali na tem in drugih poslih ter imajo danes celo lesno industrijo in vso trgovino v svojih rokah.

*

Ko so Avstro-Madžari okupirali Bosno, je bila ona ena izmed najbolj gozdnatih pokrajin v Evropi. Na Posavju so se nahajali stari hrastovi gozdovi, po ostali Bosni, posebno pa v gorskih krajih prastare smreke, jelkovi in bukovi gozdovi. Tuji so takoj navahali in sicer podjetniki in delavci in kjer so bili hrastovi gozdovi ob polih, so bili kmalu posekani ter nimamo sedaj več hrastovih gozdov v Bosni. Tuji so izvlekli zaslužene kapitale iz dežele, tako da nima Bosna sedaj niti hrastovih gozdov niti zasluženega kapitala. Šele pozneje, ko so se zgradile železniške proge, se je pričelo misliti na eksploatacijo 200 do 300letne jelovine, smrekovine in Bukovine v Bosni. Ker so pa Bosno smatrali za kolonijo, se je dala eksploatacija tujcem v roke. Akoravno je dovolj gozdov, ki niso ležali na gozdnem terenu in akoravno je narod ječal pod bremenom ene tretjine, se ni naselilo niti enega od domačinov. Pripeljalo se je tuje, domačino pa se ni dovolilo niti gozda prebirati in tako so nastala v Bosni židovska podjetja, Steinbeisa v Drvaru in Dobrlinu s 400.000 m³ in 26 jarmi, Eislera in Ortlieba v Zavidoviču s 350.000 do 400.000 m³ okroglega lesa. Giuseppe Fratinelli in Comp., Sjetline 75.555, Giovanni Suhani 4300, tovarna v Tesliču 300.000; Schmuzer in Brabec 60.000, Gregorson v Zavidoviču 100.000, Gustav Mehtesheimer v Višegradu 100.000, Una v Bos. Dubici 86.500, Moritz Liška v Tuzli 25.000 do 30.000, Žaga Živinija (Bu-

stopila tvrdka Feldbach v ožji promet.

Prokurist je pri tej priliki pripovedoval bratom, kako je odposlal Hamburg pred približno sto leti prvičkrat svoje ladje preko Atlantskega oceana z namenom, udeleževati se prekomorske trgovine. Mlada Unija, ki se je tedaj borila z materinsko deželo za svojo prostost, je odprla hamburški zastavi svoja pristanišča, dočim je bil angleškim ladjam vstop v ista prepovedan. Hamburški direktni promet z Zedinjenimi državami je kmalu postal velevažnega pomena. Na mnogih krajih Unije so se ustanovile hamburške tvrdke, in razvila se je živahna in za obe strani hvaležna izmenjevalna trgovina z evropskim blagom in ameriškimi deželnimi pridelki.

Dalje je pripovedoval prokurist, kako se je dežela polagoma ojačila, potom napredujočega razvoja poljedelstva, trgovine in industrije, kako so se tuje naselbine in faktorije preživele in prenehale, ter je postala Amerika zrela, da je sama vzela v roke svoj uvoz in izvoz in se napravila neodvisna od evropske trgovine; kako so z energijo in prirojeno spretnostjo razumeli Amerikanci, spraviti trgovino svoje dežele v razmeroma kratkem času do čudovitega razmaha.

Tudi neprijetne strani ameriške trgovine je imela tvrdka Feldbach priliko spoznati.

(Dalje prih.)

dimpeštanska) 50.000, Jela iz Sarajeva (domači židi) 60.000 m³; Butaconi in Venturini v Sarajevu 40.000, Banjaluka 15 jarmov in 78.000 m³, Ignac Fischer, Petrovo selo 10.000; Grška družba Pile 25.000, Ugar Turbe 60.000, končno Neuberger 15.000, Banheier 25.000, Bec 105.000, Kischer 15.000, Haim 10.000, ter Tesliška žaga 40.000, z eno besedo tujcem vse, od domačinov pa več katoličanom, a muslimanom komaj 100.000 metrov na leto. Celo ogromno bogastvo se je torej dalo tujcem, našim narodnim sovražnikom, ki so privedli v deželo tudi uradnike in delavce inozemce ter nosili dobiček v svojo državo.

Ničesar se ni ukrenilo, da bi država zgradila po dolinah gozdne železnice ter da bi se manjši objekti dali malim ljudem. Ako bi se se bilo to zgodilo, imeli bi v Bosni gozdno industrijo v narodnih rokah, kakor je tudi v Sloveniji, a ne v rokah naših narodnih sovražnikov.

Na žalost se od osvobojenja ni ničesar ukrenilo, niti se ni resno poskušalo, da bi se s te strani uklonili škodljivci ter, da bi na njih mesta prišli naši ljudje in naš kapital. Nikdo ni prišel na idejo, da ni treba iti isto pot Avstrijske osvojevalne in eksploatacijske politike, marveč, da imamo svojo pot, ki vodi k temu, da se najde oblika za najemanje in predelovanje gozdov, ki so za naš narod in za naše ljudi ugodne. Zakaj bi se dajalo štiri doline Ajšleru v Zavidoviču s 26 jarmi, ko bi se dala vsaka dolina obdelati s 7 jarmi potom enega našega domačega društva v vsaki dolini, za katero imamo i ljudi i kapital.

*

Dalmacija in Vojvodina nimata gozdov.

Črnagora ima lepe gozdove, ki gravitirajo k Taru, Limu in Pivi; preko teh rek je torej mogoče izkoriščanje tudi onih gozdov, ki gravitirajo na Jadran, toda treba bi bilo zgraditi železniške proge.

Iz Srbije se les ni izvažal razen horovih, brzajavnih drogov v Bolgarijo ter čresajevih, hruškovih, jabolkovih, orehovih, jesenovih debel v Avstro-Ogrsko ter tesanih hrastovih proizvodov v Bolgarijo in Solun; žagan stavbeni les v Solun in na Bolgarsko ter doge v Avstro-Ogrsko. Mehak stavbeni les se je uvažal v državo iz Madžarske.

Srbija ima še lepe bukove gozde na meji krajinskega, požarevaskega, timoškega in moravskega okrožja, dalje v vranjskem okrožju; lepe hrastove gozdove v topliškem in vranjskem okrožju, smrekove in jelove gozdove na Goču, Kopaoniku, Tari in Črnem Vrhju, Goliji, Zlatiboru, Morihovu ter v gornjem toku Ibra in Lima.

*

Carinska politika bi bila, da se otežuje izvoz surovega lesa ter se favorizira predelava, kakor tudi, da se olajša uvoz surovega ter oteži uvoz vseh lesnih izdelkov. To bi morala biti tudi naša prometna politika pri uvozu in izvozu in sicer na ta način, da bi se surov les uvozil zelo poceni v naše tovarne. Za sedaj bi bilo treba radi pasivnosti trgovske bilance favorizirati izvoz stavbenega lesa in lesa za predelavo, kakor tudi lesnih fabrikatov.

Ker imajo v Sloveniji, na Hrvaškem in v Slavoniji veleposestniki ogromne gozdove, jih sekajo sedaj iz bojazni, da bi jim jih agrarna reforma ne odvzela, povrsti skoro vse, da jih vnovičjo, zato bi jim bilo treba odvzeti premoženje.

(Dalje prih.)

Izvoz in uvoz.

Uvoz jaje v Čehoslovaško. Naš generalni konzulat v Pragi javlja našemu ministru trgovine in industrije, da je Čehoslovaška zabranila izvoz jajc, a carino na uvoz jajc znatno znižala.

Narodno gospodarske zadeve. Trgovina.

Osnovanje nove trgovinske agencije. Ministrstvo za trgov. in industr. je odo-

brilo osnovanje pooblaščenega trgovinske agencije v Skadru s podružnico v Draču. Vodstvo agencije je poverjeno Srbsko-albanski banki na Cetinju.

Za čimprejšnjo ratifikacijo naše trgovinske pogodbe s Poljsko. Ministrstvo za trgovino in industrijo je pozvalo zunanje ministrstvo, naj se čimprej predloži ministrskemu svetu v ratifikacijo besedilo trgovinske pogodbe s Poljsko obenem z dvema izpremembama, ki so se naknadno izvršile.

Cena pšenici v Madžarski pada. Iz Budimpešte poročajo, da je začela cena pšenice zelo nazadovati. V pričakovanju še nadaljnega padca je postal konzum zelo vzdržljiv.

Avstrijska zunanja trgovina. Iz Avstrije se je izvozilo v prvih 9 mesecih za 16 milijonov metrskih stotov blaga v vrednosti 780 milijonov zlatih kron, a vvozilo v Avstrijo za 55,4 milijona metrskih stotov v vrednosti 1176 milijonov zlatih kron.

Razstave v Barceloni I. 1922. Kot predhodna priprava za veliko razstavo električne industrije v Barceloni, ki se jo namerava prirediti l. 1925. bosta prirejena v l. 1923 dve razstavi in sicer se bo vršila prva razstava pod naslovom »razstava pohištva in notranjih dekoracij« meseca maja in kot druga pod naslovom »kongres-razstava gradbene tehnike« meseca oktobra, novembra in decembra. Interesenti naj se obračajo za potrebna pojasnila direktno na naš konzulat v Barceloni na naslov: »Konzulat du Royaume des Serbes, Crovates & Slovenes, Barceione«.

Industrija.

Nova tvornica papirja na Madžarskem. Neka finančna skupina ustanavlja s soudeležbo nekega ameriškega konsorcija tvornico papirja, za katero da polovico 500 milijonov značajnega akcijskega kapitala inozemski konzorcij.

Nova tovarna vžigalic. Upravni odbor samostojne monopolne uprave je po odobrenju finančnega ministrstva odredil, da je s sodelovanjem Srbske zadružne banke takoj prične z zgradbo nove tovarne vžigalic v Novem Sadu.

Tovarna orožja v naši državi. V zvezi z votiranjem kredita 800 milijonov za oboroževanje naše vojske se je pojavila misel, zgraditi v državi lastno tovarno za orožje. Za to idejo so se takoj zavzele francoske municijske tovarne, ki bi bile pripravljene, zgraditi v okolici Beograda veliko tovarno. Za zgradbo take tovarne pa se zanimajo tudi velike češke tovarne Škoda v Pilznju.

Produkcija sladkorja v naši državi. Iz Zagreba poročajo: Sladkorna pesa letos ni tako rodila kakor se je pričakovalo. Zaradi dolgotrajnega deževja je pesa slaba in bo mesto pričakovanih 4000 vagonov dala le 3000 vagonov sladkorja.

Obrt.

Obrtna razstava v Novem Sadu. Iz Novega Sada poročajo, da je že vse pripravljeno za otvoritev obrtne razstave, ki se bo vršila prvič spomladi l. 1923. Priredila se bo na prostoru, širokem 15.000 kvadratnih metrov, kateremu se bo priključilo še 10.000 kvadratnih metrov, ako bo potrebno. Za razstavo se je priglasilo že 540 tvrdk. Zanimanje za to razstavo, na kateri bo zastopana zlasti vojvodinska industrija, je precejšnje.

Carina.

Postranske (sporedne) carinske pristojbine pri uvoznem carinjenju blaga, ki se nahaja v privatnih carinskih skladiščih. Državni podsekretar za finance je na vprašanje, ali se morajo pri uvozu carinskega blaga iz privatnih carinskih skladišč plačati vnovič postranske carinske pristojbine, z odlokom št. 311 od 25. novembra 1922 izdal carinarnam pojasnilo, da se pri uvozu blaga iz privatnega carinskega skladišča ne plačajo vnovič postranske pristojbine, ker se one po čl. 91 car. zakona plačajo že po carinskih skladiščnih deklaracijah, na temelju koje se blago vskladišči v privatno carinsko skladišče in ker so v zadnjem odstavku 90 čl. car. zakona predvidene samo odredbe o načinu, na koji se ima izvršiti carinjenje blaga iz privatnih carinskih skladišč, ni pa v omenjenem odstavku statuirana obveznost ponovnega plačanja postranskih pristojbin; ra-

zen tega je carinski pregled takega blaga istoveten s carinskim pregledom blaga, ki se nabaja v državnih carinskih skladiščih (66 čl. car. zak.), a na katero se ne plačajo vnovič postranske pristojbine.

Komisija za pregled carinarnic. Finančno ministrstvo je odredilo komisijo, ki ima pregledati poslovanje vseh carinarnic v državi.

Avstrijska zlata pariteta za plačanje carine znaša za dobo od 4. do 10. tega meseca 14.500 kron.

Promet.

Prometne omejitve. 1. Sprejemanje sporovozne robe v vozovnih nakladah za München loko in tranzit je do nadaljnjega ukinjeno. Izvzeta so živila. kruh, žito, režijske pošiljke, selive, ogrevni material in pošiljke za obnovu zemlje. Medpotne pošiljke naj iztečejo. 2. Radi snežnih zametov in ukinjen na progi Eisenerz — Vordernberg celokupni promet. Medpotne pošiljke se naj zadržijo in stavijo pošiljatelj na razpolago. 3. Upuščanje pošilk po pomožni poti v slučaju omejitev prometa za katerekoli zaprti relacijo tudi ako stranka to v tovrnem listu predpiše, začasno ni dovoljeno.

Prometne omejitve. Sprejemanje in odpošiljanje drv in rezanega lesa v vozovnih nakladah za Budapest Dunaport Beherpalyaudvar Dunavska obala loko ali tranzit za pretovorjanje v brodove je do nadaljnjega ukinjeno. Medpotne pošiljke je zadržati in staviti pošiljatelj na razpolago. Sprejemanje in odpošiljanje svežega sadja v Italijo je le tedaj dovoljeno, ako ima odpošiljatelj uvozno dovoljenje kraljeve italijanske vlade.

Nova železniška tarifa. Prometno ministrstvo pripravlja nov osnutek železniške tarife za prevoz oseb in blaga. Ta tarifa stopi z 1. januarjem 1923 v veljavo ter predvideva baje zopet 100 odstotno povišanje železniških pristojbin.

Prometne omejitve. V Jugoslaviji veljajo začasno sledeče prometne omejitve: **Južna železnica.** 1. Sprejemanje in odpošiljanje carinske sporovozne robe v vozovnih nakladah za Zagreb j. k. loko iz vseh smeri je do nadaljnjega ukinjeno. 2. Sprejemanje in odpošiljanje carinske in necarinske sporovozne robe v vozovnih nakladah za Sisak loko v smeri Zidani most—Sisak je do nadaljnjega ukinjeno. 3. Sprejemanje in odpošiljanje carinske in necarinske sporovozne robe v komadih in v vozovnih nakladah za Zagreb d. k. loko za Zagreb d. k. tranzit v smeri Zidani most—Zagreb je do nadaljnjega ukinjeno. Izjeme. Pošiljke, tudi iz inozem., za industrijske tere v Zagrebu d. k. 4. Sprejemanje in odpošiljanje carinske in necarinske sporovozne robe v komadih in v vozovnih nakladah za Sisak tranzit v smeri Zidani most—Sisak je do nadaljnjega ukinjeno. Carinski in necarinski režijski premog in premog za javne zavode. Postaja Sisak sme sprejemati živež za postaje na progi Caprag-Karlovac in Sunja Bos. Novi Bihač; 5. Sprejemanje in odpošiljanje carinske sporovozne robe v vozovnih nakladah za Zaprrešič je do nadaljnjega ukinjeno. Izjeme Pošiljke naslovljene na tvrdko »Promesa« in »Brača Janekovič«.

6. Celokupni promet preko Virovitice —Baresa na Madžarsko je še nadalje ukinjen. 7. Uvoz in prevoz živine iz Madžarske in one Rumunije, ki je tranzitirala Madžarsko, je radi živinskih bolezni zabranjen. Izvzete živilske sur., sveže in pripravljeno meso, salame itd. preko Koprivnice in Subotice pri uvozu iz Madžarske v SHS in v prevozu.

Manjša tarifa za izvozno vino tudi na južni železnici. Znižanje prevozne rife za izvozno vino velja tudi na progah južne železnice pod pogojem, da se s postaj te železnice kakor s postaj državne železnice ima predati vino z direktnim tovrnim listom na postajo v inozemstvo.

Naznanila trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani.

Kr. konzulat Vel. Britanije naznanja, da se bo vršil od 31. avgusta do 22. septembra 1923 v Londonu velesejm za »Pomorski promet za tehnično in mehanično industrijo.« Dasi ni ta velesejm državna prireditve, je vendar eden najvažnejših sejmov v Londonu,

ter privabi mnogo ljudi, ki se zanimajo za brodarstvo, ladjedelstvo in tehnično industrijo iz vseh delov sveta. Prospekti velesojma so strankam na vpogled v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Rujavi premog ponuja neka tvrdka iz češkoslovaške. Natančnejši naslov je interesentom na vpogled pri trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani.

Nova tovarna sukna se je ustanovila na Hrvaškem. Pričela je že z izdelovanjem volnenega sukna za civilne in vojaške obleke. Tvrdka poroča, da je v stanu izvršiti v kratkem času vsako količino in vsako vrsto sukna po zmernih cenah. Natančnejši naslov je interesentom na vpogled pri trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani.

Instalacija električne razsvetljave. Dne 14. decembra t. l. od 11. do 12. ure dopoldne se bo vršila v pisarni Gradjevinke sekcije v Užicah ofertalna licitacija glede oddaje instalacije električne razsvetljave v okružni bolnici na »Kražgovu« v Užicah. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Književnost.

»Naša industrija in obrt«. Namorava se izdati slovenski prevod inž. M. Savičeve knjige »Naša industrija in obrt«, ki izhaja sedaj v posameznih člankih v »Trgovskem Listu« v posebni knjigi. Z ozirom na važnost informacij, ki jih obsega ta knjiga, ki je v svoji vrsti edina in prva, ki opisuje gospodarske razmere v naši državi, bi bilo želeli in priporočati, da se zgleda čimveč naročnikov zanjo, da bi se študija razširila

po vseh strokovnih organizacijah in med vse trgovske in obrtniške kroge. Knjiga bo obsegala okoli 350 strani in bo stala ca. 30 Din. Gremij prosi vse svoje člane, da nam čimprej sporoče, če hočejo knjigo naročiti.

Dobava, prodaja.

Dobava mesa. Dne 12. decembra t. l. ob 10. dopoldne se bodo sklenile pri komandi vojnega okruha v Mariboru in pri Komandah mesta v Ptujju in Slovenski Bistrici pismene neposredne pogodbe za dobavo mesa za mariborsko, oziroma ptujsko in slovenjebistriško garnizijo za čas od 1. januarja do 30. junija 1923. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Dobava volnenih zimskih in bombažnih letnih maj ter spodnjih hlač. V pisarni intendantskega odseka Odeljenja za mornarico v Zemunu se bo vršila dne 15. decembra t. l. ob 11. uri dopoldne ponovna ofertalna licitacija glede dobave 1000 volnenih zimskih maj, 4000 bombažnih letnih maj ter 6000 spodnjih hlač. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Prodaja odpadkov. Dne 18. decembra t. l. se bo vršila pri Upravi vojno oedeče II. v Sarajevu prodaja 30.928 kg raznih odpadkov (od sukna, platna itd.). Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Oglašajte v »Trgovskem Listu«

Razno.

Razpis. V »Uradnem Listu« z dne 14. oktobra t. l. št. 107 je razpis ministrstva za socialno politiko, da morajo veleposestniki, trgovci in mlinarji prijaviti do vsakega desetega dne v mesecu vsako tudi najmanjšo količino sledečih predmetov. Pšenica, rž, koruza, ječmen, oves, pšenično moko (krušno in za kuhanje), koruzno moko, otrobe in kokolj i. s. v Ljubljani policijskemu ravnateljstvu. Gremij trgovcev opozarja vse svoje člane na razpis s pripombo, da točno prijavijo svoje zaloge v predpisanim času, da se izogone plačilo stroškov strokovnjakom, ki pregledujejo poslovne knjige, pisma in ostale papirje vsem, ki ne bi v omenjenem roku predložili prijav pristojnemu oblastvu. Citirani »Uradni List« je interesentom na vpogled v Gremijalni pisarni, Gradišče 17 I. nadstr.

Papirnat drobiž. Pri trgovcih na deželi je zelo veliko drobiža po enčetrin in pol dinarja kljub temu, da ga trgovci kolikor največ mogoče izdajajo med svoje odjemalce; vsak se huduje, da ima veliko drobiža in da ga ne more nikjer oddati, za to se priporoča onim tovarnam in večjim obratom na deželi, naj najprej drobiž, kolikor ga rabijo za izplačevanje svojih uslužbencev, poberejo okrog trgovcev in gostilničarjev v svojem kraju in šele potem, če bi bila potreba, naj ga iščejo okrog ljubljanskih trgovcev in bank, da se na ta način izenači oblok papirnatega drobiža. Uslužbenec naj se potem tudi z drobižom tako plačuje, da dobi le toliko drobiža, kolikor mu ga gre, ne pa, da se mu da kar za 1000 kron samih novčanic po

1 Krono, ker se s takim ne razumnim poslovanjem po nekaterih industrijskih krajih na deželi nakopičujejo velike količine papirnatega drobiža.

Borza.

Zagreb, devize: Dunaj 0.11—0.115, Berlin 0.90—1.10, Budimpešta 3.15 do 3.45, Milan 356.5—360.5, London 324 do 329, Newyork 71.5—72.5, Pariz 502.5—507.5, Praga 226.5—229.5, Curih 1363—1373, Varšava 0.45—0.55, Bukarešta 45.25—46.75 valute: dolar 70.5 do 71.5, avstrijske krone 0.113, češke krone 225, levi 50.5—52.5, lire 352.5 do 356.5, fr. franki 497.5—502.5, švic. franki 1360, Jadranska banka 380, Ljubljanska kreditna banka 200, Slavenska banka 102, Ljub. strojne tovarne 155, Trb. premog. družba 260—280.

Curih: Berlin 0.065, Newyork 530, London 24.04, Pariz 37.10, Milan 26.63, Praga 16.85, Budimpešta 0.23, Zagreb 1.80, Bukarešta 3.35, Sofija 4, Varšava 0.035, Dunaj 0.0076, avstr. žig. krone 0.0076.

Zahtevajte

„MEDICINAL KONJAK“
z znamko
„Alko - modri križec“
in najfinejše krem likerje!
„ALKO“, Ljubljana-Kolizej

Z našega skladišča v Ljubljani nudimo, dokler traja zaloga:

Potkve za konje;
„Styria“ kavine mlinčke;
Vile, jeklene, z 4 rogmi, 12" dolge;
Kladiva za gramoz (Sci Jtterschlägel);
Cveke za pete v zabojih po 50 kg;
„Puch“ kolesa;
Svinčnike, znamke „Staedler“.

Cene zelo ugodne!

„SINTA“

Industrijska in trgovska družba
z o. z., Ljubljana, Miklošičeva c. 15

P. n. Trgovcem, tovarnarjem, stavbenikom in obrtnikom

naznanjam, da sem prevzel za celo Slovenijo generalno zastopstvo tvrdke: Zjedinenje tovarne konoplje in vrvarskih izdelkov, Balković i Bač-Bodrog d. d., Zagreb, tovarna v Zagrebu in Miletiću-Bačka. Imel bodem tudi veliko komisijsko skladišče vsega v to stroko spadajočega blaga v Ljubljani tako, da mi bode mogoče vsako naročilo točno, solidno ter po konkurenčnih cenah izvršiti. Med drugimi izdelki izdeluje tovarna štrange, cungelne, uzde, vrvi za: seno, prtijago, stavbenike, zvonove, perilo i. t. d. vrvice v klopičih v zavitkih, dreto, vreče, juta-platno i. t. d. Zahtevajte vzorce in cenike. G. g. engrosisti primeren popust.

ALBIN TURK, agentura in komisijska trgovina
Ljubljana
Prešernova ulica 48

Tomaževa žindra, kalijeva sol, kajnit, koks za kovače in livarne, bencin in ameriškanski petrolej vedno v zalogi.

TONEJC & ROZMAN
MARIBOR.

Delniška glavica:
K 60,000.000.—

Trgovska banka d. d. Ljubljana preje Slovenska eskomptna banka

Rezervni zakladi:
K 6,500.000.—

Podružnice:
Novo mesto, Rakek, Slovenjgradec.

LJUBLJANA, Šelenburgova ulica šte. 1.
Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Telefoni šte. 146, 458.
Brzjavke: Trgovska

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Ustanovljena 1900

Delniška glavica in rezervni zakladi cca K 150,000.000.—

Ustanovljena 1900

Čekovni račun št. 10.509. — Brzjavni naslov: Banka, Ljubljana. — Tel. št. 261 in 413.

Se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle. — Obreštuje vloge najugodnejše. — Prodaja srečke razredne loterije.

Podružnice: Brežice, Celje, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.